

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในชีวิตประจำวัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สถานการณ์สู่อาชีพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในชีวิตประจำวัน
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย หมายถึง การจดบันทึกรายการข้อมูลด้านการเงินของการปฏิบัติงาน ทั้งที่เกี่ยวกับรายการที่รับเข้ามาและรายการที่ต้องจ่ายออกไป เพื่อให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านการเงิน ตลอดจนผลของการดำเนินงานนั้นไว้ว่าคงเหลือเงินหรือไม่ จำนวนเท่าไร

ความสำคัญของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีความสำคัญต่อการวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคตและการเก็บออม โดยนำข้อมูลของรายรับ รายจ่าย และคงเหลือในแต่ละวันแต่ละสัปดาห์แต่ละเดือน แต่ละปีที่ย้อนทบทวนพิจารณา วางแผนการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

หลักการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

หลักการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีดังนี้

๑. รายรับ เป็นข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับเงินเข้ามา เช่น ค่าหุ้น เงินกู้ ค่าขายของ ค่าขายผลผลิต
๒. รายจ่าย เป็นข้อมูลรายจ่ายทั้งหมดในการประกอบกิจการนั้น ๆ เช่น ค่าขนส่ง ค่าซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน
๓. เงินคงเหลือ ได้แก่ ผลต่างระหว่างรายรับกับรายจ่ายทั้งหมด

ส่วนประกอบของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
--------------	--------	--------	---------	---------

การสรุปบัญชีรายรับ-รายจ่าย

การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ต้องมีการสรุปบัญชีเป็นขั้นตอนสุดท้าย ดังนี้

๑. รายรับมากกว่ารายจ่าย ซึ่งหักเงินค่าหุ้น เงินกู้ ที่ใช้ในการลงทุนแล้ว คือ กำไร

กำไร หมายถึง ราคาสินค้าหรือบริการที่ขายได้เงินมากกว่าที่ซื้อมาหรือมากกว่าต้นทุนที่ลงไว้

$$\text{กำไร} = \text{ราคาขาย} - \text{ต้นทุน}$$

๒. รายรับน้อยกว่ารายจ่าย ซึ่งหักเงินค่าหุ้น เงินกู้ ที่ใช้ในการลงทุนแล้ว คือ ขาดทุน

ขาดทุน หมายถึง ราคาสินค้าหรือบริการที่ได้เงินน้อยกว่าที่ซื้อมาหรือน้อยกว่าต้นทุนที่ลงไว้

$$\text{ขาดทุน} = \text{ต้นทุน} - \text{ราคาขาย}$$

ตัวอย่างแบบบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย

แบบที่ ๑

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ

แบบที่ ๒

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย
	รวม		
	กำไร (ขาดทุน)		

ข้อควรระวังในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

๑. ลืมบันทึกบัญชี ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบันทึก และส่งผลให้ไม่ยากบันทึก ผู้จัดทำเข้าใจผิดในรายการบัญชี ไม่เข้าใจรายการที่เป็นรายรับ จึงไม่ได้บันทึกบัญชี เช่น พ่อแม่ส่งเงินมาให้ลูก สำหรับใช้จ่ายทุกวันสิ้นเดือน แต่ลูกไม่ได้บันทึกบัญชีรายรับเนื่องจากเข้าใจว่าเงินที่ได้รับมานั้นมิได้เกิดจากการประกอบอาชีพของตนเอง

๒. การเขียนชื่อรายการผิด การบันทึกตัวเลขผิด การบวกหรือการลบจำนวนเงินผิดอาจเกิดจากการลืมจดบันทึกรายการบัญชี หรือบันทึกรายการซ้ำ ๆ กันหลายรายการ ปัญหาดังกล่าวแก้ไขโดยการคำนวณจำนวนเงินกระทบยอดเงินคงเหลือในบัญชีกับยอดเงินฝากธนาคารที่ครบคร้วมีอยู่จริง หรือยอดเงินที่เก็บไว้สำหรับใช้จ่ายจริง หากพบว่ายอดเงินคงเหลือในบัญชีเท่ากับยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากธนาคาร แสดงว่าการจัดทำบัญชีถูกต้อง แต่หากกระทบยอดแล้วยอดเงินทั้งสองไม่เท่ากัน อาจเกิดจากการบันทึกบัญชีผิดพลาด